MedieKonKurrence for skoler 2026

Kære lærer ..... s. 4

Kapitel 1
Om konkurrencen ..... s. 6
Bedømmelse ..... s. 8
Tidsplan ..... s. 9
Kom godt i gang ..... s. 10
Brug af fotos ..... s. 11
Mediekundskab ..... s. 14

Kapitel 2
God journalistik ..... s. 18
– artikeltyper
– interview
– rubrik
– modeller
– vinkler og målgruppe
Tjek før tryk ..... s. 34

Kapitel 3
Glad Fonden ..... s. 38
Center for Digital Dannelse ..... s. 46
Julemærkehjemmene ..... s. 54
Rapolitics ..... s. 60
Red Barnet Ungdom ..... s. 66
DFUNK
– Dansk Flygtningehjælp Ungdom ..... s. 70

Kontakt ..... s. 78

Foto Janus Engel

Kære lærer – velkommen til Mediekonkurrencen

Vi er glade for, at du har meldt din klasse til Mediekonkurrencen 2026! Vi håber, I glæder jer til at starte på et spændende og lærerigt projekt om det journalistiske håndværk med »En bedre verden« som omdrejningspunktet.

Lærermaterialet består af tre kapitler. I første kapitel præsenteres konkurrencen, deadlines og alt det praktiske. I andet kapitel opridses kort journalistikkens metoder og genrer.

I det afsluttende kapitel giver vi ordet til seks organisationer, der på hver deres måde kæmper for en bedre verden. De giver til inspiration deres bud på, hvordan en bedre verden ser ud.

Vi hjælper

Det er vigtigt at nævne, at lærermaterialet blot er en inspirationskilde. Du og dine elever skal gøre, hvad I finder bedst. I behøver derfor nødvendigvis ikke fokusere på organisationernes perspektiver, men slip i stedet endelig kreativiteten løs. Det vigtigste er, at I har mulighed for at dykke ned i det faglige, journalistiske og kreative. Derfor sidder vi klar, hvis I har brug for et råd, har spørgsmål eller oplever problemer. Det er vigtigt for os, at eleverne får en god oplevelse med projektet. På Mediekonkurrencen.dk kan du og eleverne selv gå på opdagelse i emner, der kan føre til inspiration – og I kan finde hjælp og rådgivning om de mest essentielle problemer. Derudover er du altid velkommen til at kontakte os enten på mail eller telefon. Læs mere på Mediekonkurrencen.dk. Vi ønsker dig og din klasse en rigtig god fornøjelse!

Foto Janus Engel

Mediekonkurrencen – det skal du vide

Konkurrencen
Under Mediekonkurrencen skal eleverne lave deres egen avis, hvor »En bedre verden« er omdrejningspunktet. Konkurrenceavisen oprettes på Mediekonkurrencen.dk, hvor du som lærer logger ind. Derudover kan du på Mediekonkurrencen.dk finde vejledninger til både redigeringsværktøjet og det journalistiske arbejde.

Avis
Avisen laves i redigeringsværktøjet Newsdesk, der er en interaktiv platform, som mimer den ægte redaktionelle proces. Eleverne får tildelt roller og redaktioner og skal både researche, skrive, korrekturlæse og layoute. Efter deadline modtager hver klasse 200 trykte eksemplarer af deres avis, som kan deles ud i klassen, på skolen eller i lokalområdet – hvem der skal have den, er helt op til jer! Derudover er jeres avis tilgængelig i vores onlineavisarkiv.

- Konkurrencen forløber i uge 34-46. I tilmelder jer ikke en bestemt uge, men jeres avis skal blot afleveres inden deadline.
- Deadline for at sende til tryk er fredag 13. november kl. 16:00.
- Der må max være 28 elever pr. avis.

En ægte journalistisk proces
Udover at redigeringsværktøjet giver jer muligheden for at lave en avis, der ligner den ægte vare, er det også professionelle journalister, der efterfølgende vurderer aviserne. Aviserne vurderes nemlig af journalister ud fra bedømmelseskriterierne på næste side. Aviser bliver inddelt i kategorier, så man konkurrerer med andre klasser, der er på samme niveau som en selv. Alle skal nemlig have en fair chance for at vinde. Men husk, at konkurrencen er for sjov – de fleste klasser laver en avis for sjov og for læringen.

Foto: unsplash.com

Bedømmelse

Aviser
Jeres aviser bliver bedømt af det medie, I har efterlignet. Det vil sige, hvis I vælger at lave en Politiken, bliver avisen vurderet af en journalist fra Politiken. Derudover deltager nogle af vores partnere i processen. Ved bedømmelsen lægges der vægt på:

- At emnet er behandlet fra mange og gerne originale vinkler
- At artiklerne sætter fokus på årets tema »En bedre verden«
- At eleverne har arbejdet med opsøgende journalistik uden for deres skole med et bredt udvalg af kilder
- At der blandt artiklerne er solohistorier eller anderledes vinkler inden for emnet
- At artiklerne er skrevet journalistisk, for eksempel med brug af nyhedstrekanten, direkte citater og journalistiske virkemidler som underrubrikker og mellemrubrikker
- At der er tilstræbt objektivitet i artiklerne med en skarp adskillelse af opinionsstoffet
- At der er variation i genrerne lige fra nyheden og reportagen til portrættet og debatten
- At layoutet er overskueligt med et tydeligt hierarki og adskillelse mellem artiklerne
- At siderne har flotte illustrationer i form af egne fotos, grafikker og tegninger
- At sproget er læseværdigt og rettet for slåfejl og grammatiske fejl

Tidsplan

Uge 34-46: Konkurrencen er i gang. Der kan arbejdes på avisen i hele perioden.

Fredag 13. november: Deadline senest kl. 16:00 skal den avisansvarlige lærer have sendt klassens avis til tryk.

Uge 47-51: Aviserne trykkes og leveres til skolerne. Det er ikke sikkert, at klasser på samme skole, modtager deres avis på samme dag.

Uge 1-6: Juryen, der består af journalister og vores partnere, læser og bedømmer aviserne.

Vinderne offentliggøres på Mediekonkurrencen.dk, og lærerne i vinderklasserne kontaktes direkte.

Foråret 2027: Fejring af vinderne.

Kom godt i gang

At lave en avis er måske lidt anderledes end, hvad I er vant til at lave i klassen. Derfor har vi udarbejdet en simpel guide – i 9 steps – der nemt guider jer gennem processen.

9 trin

1. Læreren opretter konkurrenceavisen på Newsdesk.dk
2. Læreren opretter 'redaktioner'
3. Læreren vælger 'sideskabeloner'
4. Læreren fordeler redaktionerne på siderne
5. Eleverne skriver artikler til avisen
6. Eleverne læser korrektur på artiklerne
7. Eleverne laver avisens layout
8. Læreren sender avisen ind til tryk
9. Aviserne trykkes i 200 eksemplar og leveres til skolerne

På Mediekonkurrencen.dk under Newsdesk og »Kom godt i gang« finder du derudover en mere detaljeret beskrivelse af hvert punkt.

Opret konkurrenceavis i Newsdesk

Det er dig som lærer, der står for opsætningen af avisen. Eleverne og eventuelle medlærere kan nemlig først se avisen, når du har tilføjet dem til en redaktion. Når avisen er færdig, er det også dig, som skal afslutte avisen og sende den til tryk. Det tager cirka ti minutter at gøre avisen klar til eleverne. Du opretter en avis ved at logge ind på Mediekonkurrencen.dk, hvor du klikker »opret konkurrenceavis« i den farvede bjælke. For nærmere beskrivelse se vores guide i 9 steps, der findes på Mediekonkurrencen under Newsdesk og »Kom godt i gang«.

Prøv Newsdesk med en testavis

Hvis du vil prøve Newsdesk inden konkurrencen, kan du oprette en almindelig avis. Det er en god idé at kalde avisen for 'test', så den kan skelnes fra konkurrenceavisen.

Brug af fotos

Vi anbefaler, at eleverne selv tager billeder og laver illustrationer til deres artikler. Det er en god idé at være opfindsom. Eleverne kan for eksempel være hinandens modeller, eller de kan lave deres egne grafikker og tegninger. Man skal altid spørge om lov, inden man fotograferer og bruger billeder af andre mennesker.

Husk fotokreditering

Det er et krav, at avisens billeder og illustrationer er korrekt krediteret. Det er brud på ophavsrettighederne at bruge andres arbejde uden tilladelse. Det er derfor vigtigt, at I ikke tager billeder fra andre hjemmesider eller aviser, medmindre I har fået tilladelse.

Upload af billeder

Billederne bliver i bedst kvalitet, hvis de uploades direkte fra den enhed, de er taget på. Hvis man sender et billede over besked, mail eller lignende, risikerer det at blive komprimeret og grynet. Hvis et billede er taget på en mobiltelefon, kan det uploades direkte herfra. Man kan logge ind på Newsdesk i mobilens browser. Vær dog opmærksom på, at billedet skal være i »normale« billedformater som jpg eller png. Nogle producenter har deres egne formater, hvorfor det kan være nødvendigt at konvertere til et af ovennævnte formater, inden billedet uploades. Når et billede uploades, angiver Newsdesk, hvor mange spalter det maksimalt kan spredes over. Hvis der er et gult udråbstegn på billedet, skyldes det, at billedopløsningen er lav. Det kan for eksempel ske, hvis du prøver at lægge et billede i en 4-spalters artikel, selvom det kun egner sig til én spalte. Billedet kan godt trykkes alligevel, men det vil komme til at se grynet ud.

Ritzau Scanpix Foto
Gennem Newsdesk har eleverne adgang til billedbureauet Ritzau Scanpix, hvorfra de kan hente professionelle pressefotos til deres avis. Under artikelskrivningen kan de trykke på 'søg i Ritzau Scanpix', hvorefter de bliver sendt videre til fotoarkivet. Eleven kan trykke på 'Send foto til Newsdesk' ved at holde musen over det valgte billede. Ritzau Scanpix tilgås igennem Newsdesk, ved siden af den knap, hvor man kan uploade sine egne billeder. Når billeder hentes igennem Ritzau Scanpix, sendes fotokrediteringen automatisk med over i Newsdesk. Fotokrediteringen skal beholdes, men billedteksten må altid ændres.

Inspiration til fotodatabaser
Der findes mange gratis fotodatabaser, hvor der frit kan hentes billeder fra. Bruger man billeder fra de gratis hjemmesider, skal hjemmesidenavnet blot angives som billedets fotokreditering.

- Stocksnap.io
- Reshot.com
- Pixabay.com
- Negativespace.com
- Burst.shopify.com
- Unsplash.com

Tip: Søg på engelsk og prøv forskellige ord.

Husk altid
- Korrekt fotokreditering er navnet på fotografen, for eksempel: »Jens Jensen«
- Fotos fra nettet er i udgangspunktet ulovlige at bruge, medmindre de er hentet fra en gratis stockfotohjemmeside, eller der er givet eksplicit tilladelse fra fotografen.
- Et foto må aldrig krediteres hjemmesidenavne som for eksempel: 'Google'. Der er altid en fotograf til et foto. Man kal have tilladelse til at anvende billeder fra databaser, hvor man ikke har fri adgang.

Foto: Unsplash

Mediekundskab

Hos Mediekonkurrencen har vi allieret os med Medierådet for Børn og Unge. De har lavet en startpakke med lidt undervisningsmateriale, der kan hjælpe dig med at komme godt i gang med Mediekonkurrencen ved at tale med din klasse om mediernes rolle i samfundet. **Du finder materialet på Mediekonkurrencen.dk**. Det er selvfølgelig helt frivilligt, om du vil bruge det.

Vi giver her ordet til Medierådet for Børn og Unge:

Mediekundskaber er vigtige for alle
Mediekundskaber er de kompetencer og den viden, der gør os i stand til at bruge medier på en tryg, kritisk og ansvarlig måde.

Det betyder, at man:

- Kan skelne mellem redaktionelle medier (avis, tv-nyheder, radio) og andre informationskilder (fx posts fra influencere på sociale medier og information fra chatbots)
- Forstår, hvordan nyheder og indhold bliver produceret, udvalgt og formidlet på tværs af forskellige typer af medier
- Ved, at medier både kan informere, underholde og påvirke vores holdninger
- Kritisk kan vurdere, om indhold er pålideligt eller ej, fx om indhold er markedsføring, politisk, AI-genereret, misinformation eller lignende

Mediekundskaber består derfor bl.a. af handlemuligheder og kompetencer inden for kildekritik, viden om mediernes rolle i det demokratiske samfund og en forståelse af ytrings- og pressefrihed. Alle sammen ting, der er gode for eleverne at have stiftet bekendtskab med, inden de kaster sig over at lave en avis.

Hvorfor er mediekundskaber vigtige?
I dag bruger næsten alle – både børn, unge og voksne – forskellige medier som kilde til information om samfund, politik, sundhed, kultur og meget mere.

Mange aktører kæmper om forbrugernes opmærksomhed, men der er stor forskel på mediernes formål, pålidelighed og forretningsmodeller.

MEDIERÅDET FOR BØRN & UNGE

Nogle nyhedsmedier står til ansvar for deres indhold, er tilmeldt Pressenævnet og har en redaktionel proces, der verificerer og validerer indhold, mens andre medieplatforme – særligt de sociale medier – lægger platform til alle mulige kilder og deres holdninger, billeder og AI-producerede videoer uden at gennemgå og verificere indholdet.

Medielandskabet er derfor stort, broget og præget af mange forskellige formater og typer af informationer. Det er svært at navigere i – og nær umuligt, hvis vi ikke har stærke mediekundskaber til at hjælpe os.

Uden mediekundskaber risikerer vi:

- At miste tilliden helt eller omvendt at have blind tillid til det, vi ser, hører og læser
- Ikke at kunne undersøge kilders troværdighed
- At blive manipuleret af falske nyheder, reklamer eller politisk propaganda
- At undlade at deltage i den demokratiske debat

Mediekundskaber er vigtige for alle, og særligt for børn og unge, der vokser op med et mangefacetteret medielandskab i evig udvikling og skal lære at navigere i de mange forskellige indholdstyper og informationer fra en tidlig alder.

Giv eleverne et lynkursus i mediekundskaber

Inden din klasse går i gang med at lave en avis, er det en god idé at give eleverne en fornemmelse af, hvilken rolle medierne spiller i samfundet. På den måde får eleverne en øget opmærksomhed på vigtigheden af nyhedsmedier og god journalistik. Måske det ligefrem får dem til at gå til avisprojektet med endnu mere iver og engagement?

Medierådet for Børn og Unge har lavet et undervisningsmateriale til Mediekonkurrencen, som du kan bruge til at styrke mediekundskaberne i din klasse. Materialet kan bruges som en indledning til arbejdet i Mediekonkurrencen, så eleverne ved, hvor vigtig en rolle aviser og andre redaktionelle medier spiller i demokratiet.

Du finder materialet på Mediekonkurrencen.dk.

En bedre verden

»Jeg tror, jeg slukker for mit tv nu / Jeg ville også slukke alle andres, hvis jeg ku'«, synger Rosa i 'Skyklapper', der virkelig er et hit til tiden.

For i perioder, og særligt lige nu, kan verden godt virke håbløs. Måske har man mere lyst til at kigge ned i jorden end ud i verden. Men vi har brug for børn og unges perspektiv – fremtiden er deres.

Så i Mediekonkurrencen 2026 vil vi bede eleverne beskrive verdens udfordringer ved at tænke på løsninger. Vi beder eleverne om at drømme, om at lukke øjnene og tænke på, hvordan en bedre verden ser ud – for dem selv og for andre.

Hvordan ser den bedst tænkelige dag ud for en landbrugsgris? Hvordan ser en bedre verden ud for regnskovene? Hvordan ser den ultimative skoledag ud for en elev i udskolingen? Og hvordan kommer vi derhen? Den slags forestillinger og undringer hos børn og unge kan forhåbentlig føre til nysgerrig, kritisk, konstruktiv og kreativ journalistik.

Hvis verden skal blive til et bedre sted, starter det med oplysning, og vi håber, eleverne vil bruge de journalistiske værktøjer til at gøre sig selv og andre lidt klogere – og måske lidt mere håbefulde.

Journalistik starter med en undren

Journalistik handler om at finde sprækkerne i samfundet. Både der, hvor fundamentet krakelerer, men også der, hvor lyset kommer ind. Den journalistiske metode er at gå kritisk og nysgerrigt til værks. Hvorfor ser verden ud, som den gør? Hvem har bestemt, det skal være sådan, og hvorfor? Hvem gør noget anderledes end alle andre?

'En bedre verden' er et bredt tema, endda et abstrakt tema. Vi har derfor bedt seks organisationer, der hver især kæmper for en sag, om at beskrive deres version af en bedre verden her i hæftet. DFUNK, Center for Digital Dannelse, Red Barnet Ungdom, Rapolitics, Julemærkehjemmene og Glad Fonden kommer alle med deres bud på, hvordan en bedre verden ser ud – og beskriver, hvilke udfordringer der er nu. Det er til inspiration og bud på indgangsvinkler til emnet.

Her i hæftet finder du også en introduktion til journalistik – til begreber, genrer og metoder

fra mediernes verden. På Mediekonkurrencen.dk ligger der endnu mere viden om journalistens arbejdsmetode, som du og eleverne endelig må benytte.

God journalistik

Journalistik er en måde at undersøge verden på. Den begynder med nysgerrighed: Hvorfor sker noget? Hvem handler det om? Hvad betyder det for andre? Når elever arbejder journalistisk, træner de ikke blot deres evne til at skrive, de træner også deres blik for omverdenen, deres sans for væsentlighed og deres evne til at stille spørgsmål til det, de ser og hører.

At tænke som en journalist handler om at opdage, at der ofte gemmer sig en historie bag det, man først tager for givet. Det kan være noget, der sker på skolen, i lokalområdet eller i samfundet omkring eleverne. Hvorfor er skolegården indrettet, som den er? Hvorfor er nogle fritidstilbud populære, mens andre ikke er? Hvem bestemmer over de ting, eleverne møder i deres hverdag? Journalistisk arbejde begynder ofte med undren og udvikler sig derfra gennem spørgsmål, research, interviews og formidling.

Når man skal i gang med at tænke som en journalist, er det nyttigt at begynde med nogle enkle spørgsmål: Hvad er der på spil i denne historie? Hvem ved noget om den? Hvem bliver berørt? Hvad vil læseren gerne vide først? Allerede her begynder den journalistiske tænkning at tage form. Eleverne skal ikke bare samle information, de skal vælge, sortere og vurdere, hvad der er vigtigt, troværdigt og interessant.

Det er også vigtigt, at eleverne forstår, at journalistik ikke kun handler om at skrive en færdig artikel. Det handler om en arbejdsform. Man undersøger et emne, taler med kilder, tjekker oplysninger, vælger en vinkel og overvejer, hvordan historien bedst kan fortælles. På den måde bliver journalistik både en metode til at lære om verden og en måde at formidle viden til andre på.

I det følgende gennemgås centrale principper og værktøjer i journalistisk arbejde. Materialet kan bruges som en praktisk indføring i, hvad god journalistik er, hvordan forskellige artikeltyper fungerer, og hvordan eleverne selv kan arbejde undersøgende, kritisk og formidlende.

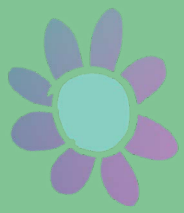

Journalistik har mange former og formater, men der er en række punkter, det er væsentligt at have for øje i sit journalistiske arbejde.

At være nysgerrig …
Danner grundlaget for en god artikel. Stil spørgsmål – også til de ting, vi i det daglige tager for givet. Hvorfor hænger det sammen, som det gør? Kunne det være på en anden måde?

At være kritisk …
Vil sige, at journalisten ikke tager alle ord for gode varer, selv om de måske kommer fra magthavere og politikere. Journalisten skal konstant sætte spørgsmålstegn ved, om informationen er pålidelig eller ej.

At være professionel …
Betyder, at det journalistiske arbejde er tilstræbt objektivt. Man skal undgå, at skribentens egen holdning skinner igennem, ligesom man bør stræbe efter at høre begge parter i en sag. Interviewer man for eksempel en kilde, der kritiserer forholdene på det lokale plejehjem, skal plejehjemmet altid have lov til at svare på kritikken og komme til genmæle.

Artikeltyper

Der er to journalistiske hovedgenrer: de objektive og de subjektive artikeltyper. Det er vigtigt at være bevidst om, hvilken man bruger. De objektive artikeltyper er baseret på fakta. De er tilstræbt objektive, i den forstand at journalisten bestræber sig på ikke at lade sin egen holdning til emnet skinne igennem. Man bør også undgå at bruge meget ladede ord og styrkemarkører for på den måde at holde sit sprog neutralt. Subjektive artikeltyper lader omvendt skribentens holdninger komme til udtryk, for eksempel i avisens leder, i en klumme eller i en anmeldelse.

Foto: unsplash.com

Objektive artikler

Interview
Det kan være et formmæssigt greb at skrive sin artikel som et interview. Her gengives journalistens spørgsmål og kildens svar relativt direkte. Dog bør man sørge for at skrive gentagelser og talesprog som »øh« væk, så teksten bliver klar og skarp. Man bør være særligt opmærksom på at stille åbne hv-spørgsmål, da man i dette format ikke har meget andet end selve interviewet – der skal derfor være godt med kød på svarene.

Nyhedsartikel
En nyhedsartikel fortæller noget nyt til læserne om aktuelle spørgsmål. Nyhedsartiklen skal ikke fortælle, hvad journalisten mener, men hvad andre mener, og hvad der er sket i en sag. Den bygger derfor på fakta og citater fra kilder, der bekræfter nyheden eller har en holdning til den. Hvis der indgår kritik fra en kilde, skal modparten have mulighed for at svare på kritikken.

Note
En note er en helt kort nyhedsartikel, som giver læseren de vigtigste informationer om en nyhed i få sætninger. Den bruges ofte til at gengive nyheder fra andre medier. Noten bygger på fakta og indeholder ikke citater.

Reportage
En reportage er en beretning fra virkeligheden, hvor journalisten selv har været til stede. Den beskriver stemninger, lyd og duft. Ofte vil der være et handlingsforløb og fremdrift i historien. Den rummer typisk journalistens møde med mennesker i historien og omfatter også citater fra eller gengivelse af samtaler med andre personer.

Baggrundsartikel
En baggrundsartikel er mere dybdegående end den klassiske nyhedshistorie. Den søger at finde svar på, hvorfor noget er sket, og ikke bare at eller hvordan noget er sket. Den kræver derfor både mere plads og en større viden om det givne emne. Ofte bruges ekspertkilder, statistisk materiale og illustrationer. Baggrundsartiklen er et godt supplement til nyhedsartiklen og skal gerne gøre det lettere at forstå aktuelle begivenheder i historiske eller sociale kontekster.

Portræt
Et portræt beskriver en persons liv og virke

og giver læseren mulighed for at blive klogere på personens private og professionelle liv. Portrættet bygger på interviews med personen selv eller med personens omgangskreds og familie. I portrættet fokuserer man på en persons liv og karakteristika, hvor man i et klassisk interview typisk fokuserer på personens syn på eller oplevelser af udvalgte emner eller begivenheder. Et portræt skal have en krog. Hvorfor skal vi blive klogere på denne person netop nu? Det kunne være et jobskifte, en rund fødselsdag eller en aktuel sag, hvor personen er involveret.

Feature

En feature undersøger et emne i lidt bredere forstand. Ofte vil den være opbygget med en blanding af reportageelementer og fakta. Featuren kan bruges til at åbne et emne op og gå nysgerrigt til et fænomen eller bestemte personer. En feature er en slags deep dive, der kunne starte med journalistens undren. »Hvordan kan det egentlig være, at K-pop er blevet så stort?« »Hvordan finder bananen vej fra plantage til supermarkedet?« eller »Hvorfor blev en kinesisk plysbamse til et verdensomspændende modefænomen?«

Subjektive artikler

En anmeldelse er en personlig, men faglig, vurdering af bøger, film, musik, teater, tv og andet kultur. Anmeldere kommer med en beskrivelse, en analyse og en vurdering, der er baseret på deres personlige oplevelse. Men det er ikke nok blot at give udtryk for sin egen smag. En anmelder skal også vide noget om det, der anmeldes, og komme med gode argumenter for, hvorfor det anmeldte er velfungerende eller dårligt. Det er vigtigt, at anmelderen ikke har en særlig interesse i det, der anmeldes, så læseren kan være sikker på, at anmeldelsen ikke er en reklame. En anmelder bliver – modsat influenter – aldrig betalt for at sige noget om et værk.

Læserbrev
Læserbreve skrives af avisens læsere. De er oftest reaktioner på nyheder og er altid udtryk for skribentens personlige holdning til mennesker, meninger, begivenheder, sport, politik, økonomi, sociale spørgsmål, kultur, tv eller andet. De er gerne levende, skarpe og sjove. Avisen foretrækker typisk flere korte læserbreve frem for få lange.

Leder
Lederen formidler på kort plads avisens officielle holdning til aktuelle emner og spørgsmål: politik, sociale spørgsmål, kultur og økonomi. Det er ofte skrevet meget skarpt, gerne provokerende, debatskabende eller satirisk.

Kommentar
En kommentar formidler en personlig holdning til et emne og skrives både af avisens læsere og af faste kommentatorer, der er udvalgt på baggrund af deres faglige viden eller markante holdninger til et givent emne. Det skal være klart, hvilket spørgsmål kommentatoren forholder sig til, og hvorfor vedkommende har sit synspunkt. Kommentaren skal rumme en klar beskrivelse af problem, årsag, virkning og konsekvens, og den skal helst være stramt skrevet.

Klumme
En klumme er en bestemt form for kommentar. Den er personlig og vil ofte være udtryk for et sjovt, provokerende eller debatskabende syn på et givent emne. Den er ofte skrevet af en i forvejen kendt person, for eksempel en fast klummeskribent eller offentlig person. Klummen er ikke nødvendigvis relateret til et aktuelt emne, men

kan sagtens handle om et helt almindeligt hverdagsfænomen.

Voxpop

Spørg folket. Det kan der komme spændende og forskellige kommentarer ud af. Aviserne kalder det voxpop, 'folkets stemme'. Her spørger man forskellige almindelige mennesker på gaden om deres holdning til en aktuel sag. Det giver mulighed for at vise nogle forskellige holdninger til samme spørgsmål, og det bidrager med en levende side i avisen.

Research og troværdige kilder

Research er en vigtig del af det journalistiske arbejde. For at kunne formidle en historie korrekt og nuanceret må man undersøge emnet grundigt og bruge kilder, der er troværdige. En troværdig kilde er en kilde, man har grund til at stole på, fordi den bygger på viden, erfaring, dokumentation eller direkte indsigt i det, sagen handler om. Det kan for eksempel være en fagperson, en myndighed, en organisation, et vidne eller et officielt dokument. Eleverne bør lære at spørge: Hvem siger dette? Hvordan ved personen det? Kan oplysningen bekræftes af andre kilder? På den måde bliver research ikke bare en søgning efter information, men en øvelse i at vurdere, hvilke oplysninger der er til at stole på.

Det gode interview

For at man som journalist kan skrive sin historie, skal man tale med en eller flere personer, der ved noget om emnet eller begivenheden. Det kan være, fordi de selv har været involveret i begivenheden, er beslutningstagere, eller fordi de er eksperter på emnet. Interviewet kan laves fysisk, men det er også helt okay at ringe til sin kilde. Det kan være en fordel, hvis man er langt fra hinanden, bare skal bruge et kort interview eller skal have fat i en travl kilde. Det kan være en god idé at lave et videoopkald, så man kan se hinandens mimik.

Før interviewet

Vinkelsætning
Man bør overveje, hvilken vinkel artiklen skal have, før man laver sit interview. På den måde ved man, hvad man skal spørge ind til. Læs mere om vinkel senere i lærermaterialet.

Plan for interviewet
Man behøver ikke skrive alle spørgsmål ned, men man bør have en idé om, hvad man vil vide, hvad der er vigtigst, og hvilken rækkefølge spørgsmålene skal stilles i. Der må gerne dukke nye spørgsmål op undervejs.

Punktlighed
Man sender et bedre signal til sin kilde ved at komme til tiden og have styr på sine ting. På den måde kommer man også mere selvsikkert fra start.

Under interviewet

Optag interviewet
Det er en god idé at optage sit interview. Det kan man gøre på de fleste telefoner, computere og tablets. På den måde misser man ikke gode citater og pointer, og man skal ikke koncentrere sig om at skrive hele interviewet ned undervejs.

Man skal altid huske at spørge sin interviewperson, om de er okay med at blive optaget.

Stil gode spørgsmål
Man skal i udgangspunktet stille åbne hv-spørgsmål: Hvem, hvad, hvor, hvorfor, hvordan, hvornår? Undgå lukkede ja/nej-spørgsmål og stil ét spørgsmål ad gangen.

Lyt efter
Man skal høre efter, hvad der bliver sagt. Bliver der svaret på det, man spørger om? Særligt politikere og andre medievante personer kan være gode til at dreje interviewet hen på noget, som de gerne selv vil tale om. Her kan man gentage sit spørgsmål eller bede om at få svaret uddybet.

Pauser
Der må gerne være små tænkepauser undervejs. Man får bedre svar, hvis der er tid til, at kilden kan tænke sig om og reflektere over spørgsmålet.

Den gode rubrik

Rubrikken er artiklens overskrift. En god rubrik skal være æggende, dækkende og vækkende. Det vil sige, at den både skal fange læserens nysgerrighed, give en klar idé om, hvad artiklen handler om, og være troværdig – man må altså ikke love mere i rubrikken, end man kan indfri i artiklen. Det er en god idé at være kreativ og bruge lidt tid på at få den til at sidde lige i skabet.

Det kan være en god idé at huske på sin vinkelsætning, når man skriver sin rubrik. Her har man allerede præciseret, hvad artiklen helt præcist handler om.

Aktive rubrikker er ofte rigtig gode. Det vil sige, at den skal indeholde et udsagnsord. Man bør undgå symboler i rubrikken; her skal der hverken være punktum, udråbstegn eller spørgsmålstegn.

Underrubrikken er en lille indledning til teksten, som er fremhævet under rubrikken. Her opridses det mest centrale for historien.

Mellemrubrikker fungerer som underoverskrifter i historien, som gør det lettere for læseren at orientere sig i teksten. Når man starter en ny pointe, markeres det med en mellemrubrik. Det skaber luft og overblik i artiklen, hvilket gør den mere overskuelig og læsevenlig.

Eksempler på gode rubrikker:

- Spil gør investering til en leg
- Den ternede Ninja slår til igen
- De unge politikere drømmer om et bedre København
- Will Smith stikker komiker en lussing
- Vi springer ud i ekstremsportens verden
- Kvindelige betjente rykker traditioner

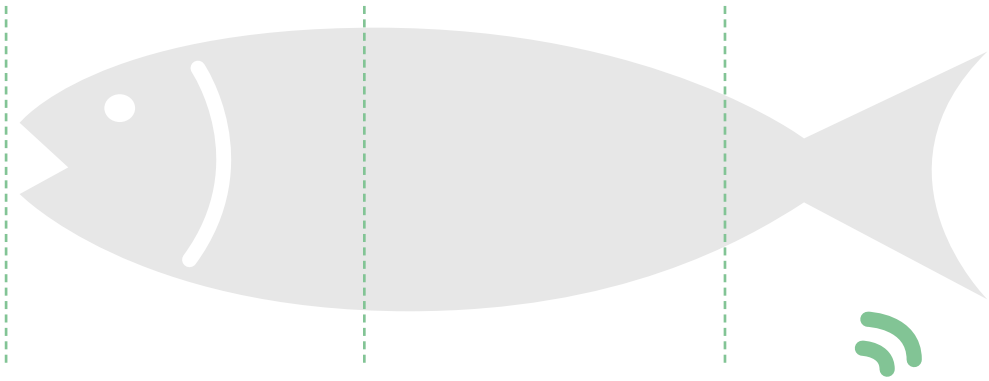

Nyhedstrekanten

Nyhedstrekanten er en fortælleteknik, der bruges, når journalisten skal skrive en nyhed. I modsætning til en videnskabelig artikel eller stil skal en nyhedsartikel altid starte med konklusionen og den vigtigste information: Hvem, hvad, hvor? Dernæst uddybes artiklen med baggrunden for nyheden, hvorefter artiklen runder af med de mindre vigtige detaljer. Hvis læserne har travlt, kan de altså nøjes med at læse det første afsnit og alligevel forstå, hvad nyheden handler om. Alt det vigtige skal altså komme først i artiklen.

Fiskemodellen

Krogen og hovedet
Rubrikken og brødtekstens begyndelse.

Hovedet skal 'vise tænder', og krogen skal 'bide sig fast' i læserne, så de får lyst til at læse videre.

Kroppen
Brødtekstens midte.

Her skal der være 'kød på benene'; redegør, forklar og dokumenter grundigt.

Halen
Brødtekstens slutning.

Til sidst skal 'fisken' slå et svirp med halen med en pointe, der binder historien sammen.

Konstruktiv journalistik

Konstruktiv journalistik er en måde at arbejde journalistisk på, hvor man ikke kun peger på problemer, men også undersøger årsager, sammenhænge og mulige løsninger. Udgangspunktet er stadig kritisk og faktabaseret journalistik, men med et særligt fokus på, hvad der kan bringe sagen videre. I undervisningen kan konstruktiv journalistik hjælpe eleverne til at stille mere undersøgende spørgsmål: Hvad er problemet? Hvorfor er det opstået? Hvem forsøger at løse det? Virker løsningerne? På den måde lærer eleverne, at journalistik ikke behøver stoppe ved det, der er galt, men også kan gøre læseren klogere på handlemuligheder og nuancer.

Den gode vinkel

En artikels vinkel bruges til at stille skarpt på et udsnit af en sag eller hændelse. Vinklen kan også bruges til at vise nye perspektiver i en sag og kan på den måde give artiklen merværdi. En klar vinkel gør det lettere at til- og fravælge information, at udvælge og interviewe kilder samt at fange læseren.

Arbejdet hen imod vinklen

- Hvor ligger den bedste historie for målgruppen i min idé og research?
- Hvad har jeg af fakta, citater, billeder og sanseindtryk?

Sådan bygges vinklen op

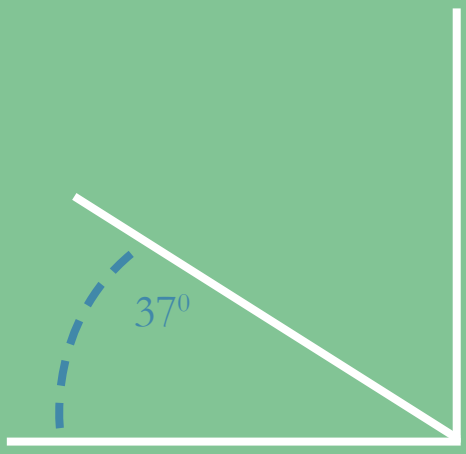
- En vinkel er altså en konkret påstand om virkeligheden formuleret i én sætning.
- Fuldfør sætningen: "Jeg vil fortælle at…"
- Bemærk: ikke "om…", men "at…"

På den måde bliver det mere konkret og enkelt, hvorimod der er risiko for en alt for bred vinkel, hvis man siger: "Jeg vil fortælle om".

Vis vinklen

- Vinklen skal hurtigt fremgå af artiklen.
- Det vigtigste først.
- Vinklen er en slags varedeklaration.

Man kan med fordel opfordre sine elever til at lave en vinkel, før de går i gang med at skrive deres artikel.

p-bap, ba-da-di-da-da

Abseits der Aufmerksamkeit der Erwachsenen prägt Bibi H. seit Jahren die Jugendkultur. Jetzt sorgt sie mit einem Song für Aufsehen. Ein Besuch

eich treffe ich Bian-
ca Heinicke, besser
bekannt als Bibi H.,
was ich normaler-
weise locker runter-
reiten würde, hätte
ich nicht den Fehler
chtern davon zu er-
ich wollte etwas an-
Abendessen sagte:
ich Bibi." Das hab
t begleiten mich die
und investigativen
wei halben Berliner
stungsdruck, ver-

RIN SPOERR

hr so ganz meine Al-
icht ihre Zielgruppe.
d Mädchen ab sagen
'o die Zielgruppe en-
n einzelnen Mädchen
schaft ab, Mädchen
. Einige finden sich
für Bibi, andere sind
bi selbst, aber immer
ir sie.

li-da-da

über dieses „Wap-
neue Song von Bibi. Es
dem Kopf zu kriegen,
rin ist. In dem Song
riel. Um ein Mädchen,
hat, was aber nichts
it „Wap-bap" alles in
er Song kam vor einer
es gab Riesengemecker
em riss er alle erdenk-
Das Gemecker ist der
Bibi gleich treffe.
es Lied wahrscheinlich
enn Sie nicht zufällig
chter haben. Oder an-
ie minderjährige Töch-
n Sie wahrscheinlich so-
g als auch Bibi kennen;
hon seit Jahren, wenn
eise eher vom Weghö-

die einzige Möglichkeit,
orliebe ihrer Töchter für
önnen. Bibi betreibt seit
YouTube-Kanal „Bibis
Mehrmals pro Woche
deos ein, in denen es um
um alles: Wie Bibi ein-
wohnt, schläft und wieder
n, wie sie gerade die Haa-
npern tuscht, die Lippen,

die Wangen, die was auch immer schminkt. Es handelt sich um die hochnarzisstische Bespiegelung des Privatlebens der Kunstfigur Bibi, die vielleicht in Wahrheit gar keine Kunstfigur, sondern wirklich so ist, wie sie sich darstellt, aber wer weiß das schon.

Ihre Videos beginnen immer mit den gleichen Worten, nämlich mit „Hallihallo, meine Lieben", herausgepiepst mit einer zu den Worten passgenauen Stimme. Vielmehr als diese drei Worte kriegte ich bisher selten von Bibi mit, weil ich meine Kinder dann stets sofort und sehr deutlich aufforderte: „Bitte hört den Schwachsinn in euren Zimmern."

Letzte Woche kam dann Bibis Song heraus, seitdem interessieren sich auch Menschen jenseits der elf für Bibi. Der vollständige Titel ihres Liedes lautet: „How it is (Wap-bap ...)" Er brach mehrere Rekorde.

Und nun steht Bibi da, und sofort tut es mir leid, dass ich ihretwegen bereits das Wort Schwachsinn in den Mund genommen habe. Bibi trägt etwas sehr enges Schwarzes und sieht total hübsch aus. Sie sagt: „Hallo, ich bin Bibi", und ich erkenne den Sound in ihrer Stimme, und es ist völlig in Ordnung. Auf dem Fußboden hockt Julian, Bibis Freund, der ab und zu lächelt und ansonsten mit seinem Handy beschäftigt ist. Wir gehen rüber zum Sofa und setzen uns nebeneinander, und trotz der „good vibrations" kriege ich kurz einen heftigen Gehirnkrampf, weil ich mich frage, über was ich um Gottes Willen 20 Minuten lang mit Bianca Heinicke reden soll!? Über Schminktipps vielleicht oder über die lustigsten Pranks (für die älteren unter uns: eine Art Streich) oder über die zehn Arten, wie man sich an den niedlichen Nachbarn ranmachen kann?

Aber dann fällt mir gerade noch rechtzeitig ein, dass ich mithilfe meiner Töchter jede Menge Fragen in mein Notizbuch geschrieben habe, und die werde ich Bibi jetzt stellen, obwohl es eigentlich keine einzige Frage auf dieser Welt geben dürfte, die Bibi nicht schon irgendwann beantwortet hat. Sie beantwortet jeden Tag in ihren Clips alle Fragen rund um ihr Leben, und zwar ohne dass jemand sie stellen würde. Wenn sich also jemand fragt, was Bibis Erfolgsrezept ist, so lautet die Antwort: Genau das. Reden über sich.

Ein paar Daten: Bibi ist 24 Jahre alt. Ihren Kanal gibt es seit 2012, er hat 4,5 Millionen Abonnenten und bisher 1.280.000.000 Aufrufe. Sie ist die erfolgreichste deutsche Frau auf YouTube. Ohne dass irgendeine Feministin je ein Loblied auf sie gesungen hätte, hat hier also eine sehr junge Frau aus Köln im Paralleluniversum YouTube steil Karriere gemacht. Ihr Song wurde letzte Woche 31 Millionen mal bei YouTube abgerufen.

Wap-bap

31 Millionen Mal! Das ist wahrscheinlich mehr, als die Beatles, die Stones und Abba zusammen auf YouTube erreicht haben. „Wap-bap" ist ein schlichtes Lied mit einer einfachen kleinen Melodie. Sein Erfolg ist nicht leicht zu verstehen, aber es gefällt nun mal vielen Teenagern, was soll also das Gemecker?

Das Gemecker geht ungefähr so: Bibi ist peinlich, Bibi kann nicht singen, Bibi hat den Song geklaut. Alles Vorwürfe, die vielleicht stimmen, vielleicht nicht. In Wahrheit geht es natürlich um etwas anderes: Es geht um Neid. Auf YouTube vielleicht noch mehr als im sonstigen Leben.

Das Gemecker hat, wie so oft, mehr Aufmerksamkeit auf sich gezogen als der Erfolg: Das Video schaffte es mit 1,9 Millionen Dislikes in wenigen Tagen in die entsprechende Top-Ten-Liste, und zwar weltweit – noch niemand in Deutschland hat etwas Ähnliches geschafft, vor allem nicht die deutlich weniger erfolgreiche deutsche YouTube-Konkurrenz, die seit Tagen verzweifelt versucht, auch ein bisschen von Bibis Erfolg zu profitieren. Sochen von Bibis Erfolg zu profitieren. Sogar die Parodien des Liedes ziehen Millionen Klicks. „Einige haben mir gut gefallen", sagt Bibi. Und es ist ja wohl klar, dass so was nur sagt, wer wirklich drübersteht.

Auf Platz 1 der „List of most disliked Youtube videos" steht übrigens Justin Bieber, auf Platz 9 Miley Cyrus. Bibi zog also an Miley Cyrus vorbei auf Platz 6. Bibi vor Miley! Miley Cyrus ist Bibis Vorbild, und zwar „schon immer". Das verrät Bibi mir jetzt, hier auf dem Sofa. Na ja, verraten klingt zwar gut, wenn ich an die Vermarktung des Gesprächs gegenüber meinen Töchtern denke, ist aber vielleicht ein bisschen übertrieben, denn sicherlich hat Bibi das mit Miley Cyrus auch schon x-mal erzählt. Was ich sagen will, ist eigentlich nur das: Es gibt keinen besonderen Grund, sich für Platz sechs auf dieser Liste zu schämen.

Auch darum: Es ist geldtechnisch völlig Banane, ob jemand ein Video gern anschaut oder ob ihm beim Anschauen übel wird. Der Klick ist eine wertfreie Recheneinheit. Es gibt für Bibi also nicht nur keinen Grund, sich zu ärgern, sondern Millionen Gründe, sich zu freuen. Und Bibi sagt, dass sie das auch tut.

Angeblich kriegen YouTuber pro 1000 Klicks 80 Euro von YouTube, was Bibi weder bestätigt noch abstreitet, sondern gar nicht kommentiert, weil sie (und in dieser Frage herrscht dann wieder große Einigkeit unter den sonst so missgünstigen Youtubern) der Einfachheit halber überhaupt nicht über Geld spricht. Und warum sollte sie auch?

Wie Bibi so dasitzt und mit ihrem süßen Mund entweder redet oder lacht oder beides gleichzeitig macht, wissen natürlich alle hier im Raum, ihr Manager, ihr Freund, der Fotograf, sie und ich, dass ihr Gesicht, ihr Lachen, ihr Kanal und auch ihr „Hallihallo, meine Lieben" eine einzige Projektionsfläche für Marketing und Produktwerbung ist. Was immer Bibi hier lobt und anpreist oder auch nur in die Kamera hält, kommt in Millionen Kinderzimmern an, und Kinder sind eben nicht nur Fans von Bibi, sondern auch Kunden.

I sing: Wap-bap, ba-da-di-da-da

Wenn ich also meine Kinder in ihre Zimmer schicke, um Bibis Clips zu inhalieren, tue ich Bibi in Wahrheit einen Gefallen. Und darum tut Bibi mir jetzt auch einen. Sie schreibt eine lange Liste Autogramme für meine Kinder und ihre Freunde.

Auf dem Weg nach Hause: Anruf meiner minderjährigen Töchter. „Mama, Bibi hat dich in ihre Snapchatstory aufgenommen – du bist Interview Nummer sieben."

Ich bin Interview Nummer sieben! In Bibis Windschatten habe auch ich es unter die Top Ten geschafft.

Will an, was er eventuell [illegible] Anachronismus findet, [illegible] ne Will, sondern wegen des [illegible] hens an sich. In der Runde [illegible] Gesine Schwan eingeblendet, und Nick sagte: „Hey, cool. Thomas Gottschalk." Eine halbe Minute später erklärte er seinen Fernsehabend für beendet, indem er sagte: „Eine Talkshow über Frankreich – und Franck Ribéry ist nicht dabei."

Aber es gibt auch ernsthafte Themen im Leben unseres Sohnes. Gestern zum Beispiel kam er in mein Büro und setzte sich auf den Besuchersessel, ohne die Zeitschriften und die Post runterzunehmen. Er saß also merkwürdig erhöht vor mir und fragte mich, was es mit der 1000-Schuss-Theorie auf sich hätte. Sein Freund Finn habe im Schulbus davon gesprochen und er frage sich, ob das wirklich stimme, denn dann habe er ein Problem. Die 1000-Schuss-Theorie besagt, dass ein Mann im Leben genau eintausend Orgasmen erleben kann. Danach ist Feierabend. Mit diesem kruden Unsinn sollten in früheren Zeiten die Jungen vom Onanieren abgehalten werden. Es kann aber auch sein, dass diese Formel vom Verband deutscher Mathematiklehrer erfunden wurde, damit die Jungen mehr Zeit mit Zahlen verbringen. Auf jeden Fall finde ich die Vorstellung sehr amüsant, dass Vierzehnjährige ernsthaft ausrechnen, ob unter Fortführung lieb gewonnener Gewohnheiten ihre Familienplanung bereits um Pfingsten herum für immer beendet sein könnte.

Ebenso gut gefällt mir der Gedanke, dass es solche Grenzen auch bei anderen Verrichtungen geben könnte. Jeder Mensch kann nur 500 Fußballspiele gucken, dann wird er blind. Nach 300 Tafeln Schokolade fallen die Zähne aus. Man muss sich mal vorstellen, was Menschen unternähmen, um diese grotesken Zahlen zu erhöhen. Der Organhandel blühte wie Raps auf dem Kartoffelfeld. Und die globale Wirtschaft brummte wie verrückt, wenn wir bloß 10.000 Lieder hören könnten, bevor die Ohren abfielen. Ich erging mich in [illegible] on, und Nick hörte [illegible] fragte er: „Also [illegible] „Natürlich ist [illegible] und hörte, w[illegible] ße des Wet[illegible] abfiel. Er sta[illegible] luja, der Tag [illegible] klatschte er fröhlich in die [illegible] gung in sein Zimmer.

Foto: unsplash.com

At kende sin målgruppe

God journalistisk formidling afhænger også af, at man ved, hvem man skriver til. En tekst skal tilpasses sin målgruppe, så indhold, sprog og form passer til de læsere, man ønsker at nå. Skriver man til børn, unge, forældre eller lokale borgere, vil man ofte vælge forskellige vinkler og forklare stoffet på forskellige måder. Det betyder ikke, at man ændrer fakta, men at man overvejer, hvad der er vigtigst og mest relevant for netop disse læsere. Når eleverne arbejder journalistisk, er det derfor en god idé tidligt at spørge: Hvem skal læse dette, og hvorfor skulle det interessere dem? Det gør det lettere at vælge både vinkel, sprog og opbygning.

'Tjek' før tryk

❏ **Har I tænkt over artiklens rubrik?**
Skriv en rubrik, som spiller sammen med fotoet. Rubrikken skal være letforståelig, dækkende for historien og fængende for læseren. En rubrik skal altid være aktiv og konkret. I underrubrikken kan I fortælle mere om historiens indhold. Undgå overdrivelser og klicheer, og undgå tegn (!?) og forkortelser (fx, mm. osv.).

❏ **Har I store klare fotos i god kvalitet, eller er avisen præget af for meget brødtekst?**
Læserne ser altid fotoet først. Derfor er det vigtigt, at fotoet fanger øjet. I skal vurdere fotoets blikfang, budskab, farver osv. Det kan være en nødvendig proces at skære i en artikel mange gange for at få plads til det store, gode foto.

❏ **Har I husket billedtekster og billedkreditering på alle fotografier?**
Der skal være billedtekster samt korrekt billedkreditering ved alle fotos. Billedteksten bør skabe sammenhæng mellem fotoet og teksten. Billedteksten fortæller fx, hvem og hvad der er på billedet.

❏ **Har I husket mellemrubrikker?**
Mellemrubrikker deler brødteksten op og giver øjet en kort hvilepause. Velskrevne mellemrubrikker lokker læserne videre i teksten.

❏ **Er der for meget luft på siderne?**
Hvis der er for meget luft på siderne, har I forskellige muligheder. Det kan være en god idé at lave billedet i artiklen så stort som muligt, indsætte flere citater eller indsætte faktabokse. Derefter kan I tjekke, om der måske endda er plads til endnu en artikel nedenunder.

❏ **Har I husket at indsætte citater, faktabokse og brødtekstbilleder?**
Overvej, om artiklerne skal indeholde en faktaboks, citat eller et brødtekstbillede, som kan supplere historien. Journalisten udfylder faktaboks, brødtekstbillede og citat i skrivefasen, men det er layouteren, der skal placere dem i artiklen.

❏ **Har I husket sidehenvisninger på forsiden?**

❏ **Er teksten på indsatte illustrationer læsbar? Dette gælder for eksempel diagrammer, krydsord, tegneserier eller lignende.**

Foto: unsplash.com

Del 2: Inspiration

Inspiration fra vores partnere

På de følgende sider giver vi ordet til vores seks partnere, der hver giver deres bud på, hvordan en bedre verden ser ud. Partnerne har meget mere viden og flere cases på deres respektive hjemmesider, men her har de samlet en lille pakke til inspiration.

God fornøjelse!

Det ville være en bedre verden hvis... Flere turde kontakte et menneske med et handicap

En bedre verden ville være et samfund, hvor flere møder mennesker med handikap i skolen, på uddannelser og på arbejdspladser. Når man kender hinanden, bliver forskelle mere naturlige, og fællesskaberne stærkere.

Hvordan reagerer du, når du møder et menneske, der ser anderledes ud end dig og dine venner? Som enten sidder i kørestol, går skævt, har en solsikkesnor om halsen eller er meget svær at forstå?

Kender du følelsen af, at det kan være svært at henvende sig til et menneske med et handikap, fordi du bliver usikker over, hvad du skal sige? Du er ikke alene.

Danske Handicaporganisationer har lavet en undersøgelse, der viser, at 8 ud af 10 danskere er usikre på, hvordan de skal opføre sig, når de møder et menneske med et handikap.

I samme undersøgelse har Danske Handicap-organisationer spurgt mennesker med handikap, hvordan de oplever netop dette. Her er nogle af de vigtigste resultater:

- 1 ud af 4 oplever ofte, at andre er usikre i mødet med dem.
- 3 ud af 4 har haft negative oplevelser med personer uden handikap, som har sat sig følelsesmæssigt.
- Flere end 9 ud af 10 vil gerne mødes som personer først – og foretrækker spørgsmål om deres hverdag frem for deres handikap.
- 4 ud af 5 vil hellere have, at folk tager kontakt, også når mødet kan blive svært.

Gladfonden

»Jeg oplever, at folk automatisk taler ned til mig«

Undersøgelsen fra Danske Handicaporganisationer viser også, at mennesker med handikap som udgangspunkt hellere vil have, at folk tager kontakt og stiller spørgsmål, end at de lader være. Mange mennesker med et handikap er åbne omkring deres handikap og vil gerne forklare, hvad det betyder for dem. Men de vil også gerne – og måske allerhelst – snakke om alt det, som optager os alle: hverdag, arbejde, uddannelse og fritidsaktiviteter.

Uanset om det er på arbejde, uddannelse, gennem venner eller til fritidsaktiviteter, så oplever mange mennesker, at deres handikap kommer til at fylde mere end den person, de egentlig er.

Amir, Rasmus, Daniel og Kim arbejder alle på TV Glad, da de lever med et handikap. Amir, Rasmus og Daniel har alle tre cerebral parese, men oplever det forskelligt. Daniel sidder i kørestol og er ramt på talen, Rasmus og Amir er gangbesværede og benytter sig af rollator og kørestol. Kim har et usynligt, kognitivt handikap. De har alle fire ofte følt sig gjort anderledes af mennesker uden et handikap.

FOLK TALER ANDERLEDES TIL AMIR

TV Glad er et helle, fordi her ved jeg, at jeg passer ind. Det er ikke mit handikap, folk fokuserer på, men den jeg er.

Når jeg er ude med min familie eller en hjælper, så reagerer folk først og fremmest på mine udfordringer i stedet for den, jeg er. Hvis jeg var på en anden arbejdsplads, ville jeg være bange for, at jeg ville blive betragtet som den handikappede i firmaet i stedet for det, jeg kan, og den jeg er. Det ville være meget trist.

Det sværeste ved at møde andre mennesker uden et handikap er, når de taler anderledes til mig, end de vil gøre til andre. Som om de ikke forstår, at jeg har samtaler ligesom alle andre voksne mennesker. Den måde, vi arbejder sammen på, fester på og griner på her på TV Glad, hvor vi opfører os ligeværdigt, ville jeg gerne have, jeg kunne opleve alle steder i samfundet.

Gladfonden, Amir

NOGEN TALER TIL DANIEL SOM OM HAN ER ET BARN

Jeg sidder i kørestol, fordi jeg har cerebral parese, og jeg oplever, at nogen automatisk taler ned til mig. De tror ikke, jeg forstår alt, de tror, jeg er dum. Men jeg forstår lige så meget som jer andre, også selvom jeg har dårligt sprog.

Jeg oplever også ofte, at folk taler til min hjælper i stedet for til mig, og det er ærgerligt.

Hvis jeg skulle indgå på en anden arbejdsplads, tror jeg, folk ville være pissenervøse over at møde mig og skulle arbejde sammen med mig, fordi jeg sidder i kørestol og kan være svær at forstå, hvis man ikke kender mig. Selv voksne mennesker i min nærmeste omgangskreds forstår stadig ikke, hvem jeg er, og taler til mig, som om jeg er et barn.

Gladfonden, Daniel

RASMUS SKAL OFTE STARTE SAMTALEN

Jeg er træt af folks fordomme om mit handikap og at blive sat i en kasse. Mest af alt er jeg træt af, at folk ikke bare ser mig ligeværdigt, f.eks. i venskaber og kollegialt. Jeg er lige så meget bare en ven, der interesserer sig for musik og film og meget andet, som alle andre. Det har ikke noget med mit handikap at gøre.

Noget, der kan være virkelig irriterende, når jeg møder andre mennesker, er, at det ofte er mig, der skal starte samtalen, fordi folk bliver usikre på, hvordan de skal henvende sig til mig. Hvis mange flere mennesker havde handikappede mennesker inde på livet igennem deres skolegang, på uddannelse, på arbejdspladsen osv., så ville det måske være anderledes og mere naturligt for alle.

Gladfonden, Rasmus

Gladfonden, Kim

INGEN TOG HENSYN TIL KIMS UDFORDRINGER

Mit handikap er usynligt, men jeg sidder som regel med høretelefoner på, og det virker, som om folk bliver usikre på mig, fordi jeg lukker mig lidt inde. Når folk snakker til mig, virker de usikre eller kommer til at snakke lidt hårdt til mig, som om jeg ikke rigtig forstår dem. Nogle gange tager folk også et misforstået hensyn til mig og behandler mig, som om jeg er mere handikappet, end jeg er, i stedet for at være nysgerrig på, hvad jeg forstår.

Jeg har været på flere arbejdspladser, inden jeg kom på TV Glad, og der kunne mine kolleger ikke finde ud af at tage hensyn til mine udfordringer på en naturlig måde. Jeg var den eneste med en funktionsudfordring, og jeg blev lukket fuldstændig ude af fællesskabet, fordi de ikke vidste, hvordan de skulle bære sig ad over for mig. Så det blev meget ensomt.

På en af arbejdspladserne følte jeg mig mobbet, jeg fik øgenavne og at vide, at jeg var for langsom til mine opgaver. Jeg talte bare minutter, til jeg fik fri hver dag.

Mød Amir, Rasmus, Daniel og Kim og mange flere på tv-glad.dk.

OM GLAD FONDEN

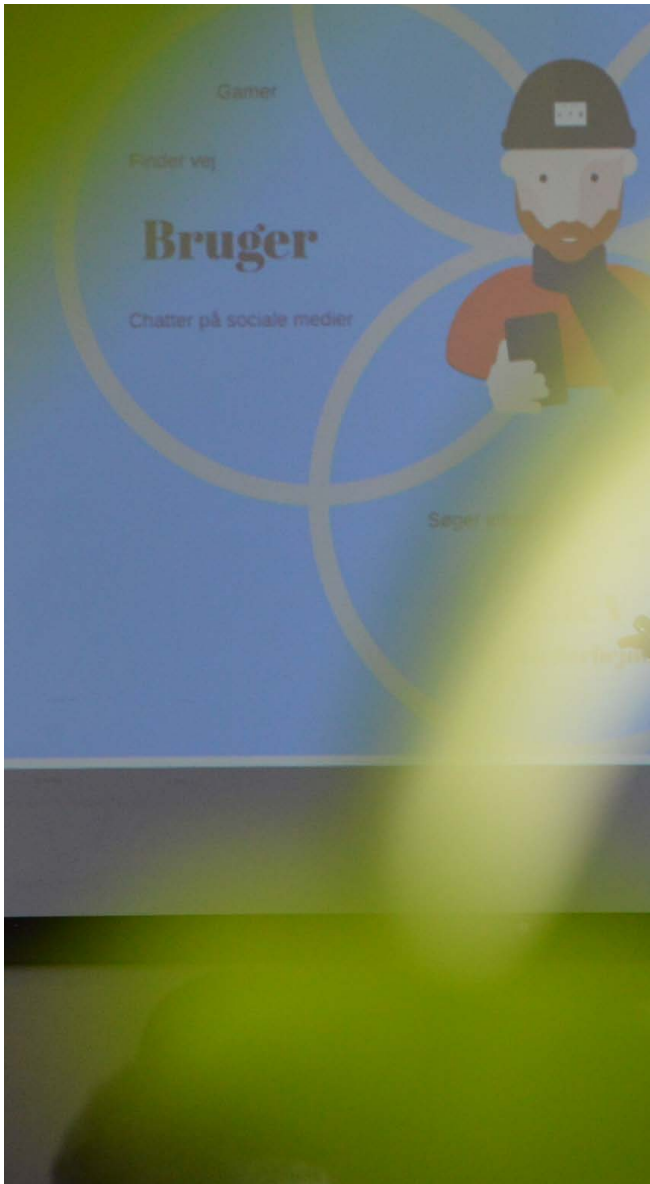
Glad Fonden udspringer af TV Glad, som blev startet i 1999 for at give mennesker med funktionsnedsættelse deres egen stemme og ytringsfrihed. Erfaringerne viste, at mange manglede muligheder for uddannelse, arbejde og selv at bestemme over deres liv. Derfor blev fonden etableret som en socialøkonomisk virksomhed, der skaber uddannelse og job med mening. Siden er aktiviteterne udvidet til bl.a. medier, teater, design, service, køkken og zoo, og hvor afsættet i 1999 var ytringsfrihed, arbejder fonden i dag med inklusion i bredere forstand gennem uddannelse og beskæftigelse.

Det ville være en bedre verden hvis... Dit feed gav dig god energi

Tænk hvis flere børn* og unge oplevede, at deres feed gav dem noget godt med sig.

For mange er sociale medier en stor del af hverdagen. Feedet kan være et sted for grin, fællesskab, inspiration og ny viden. Men det kan også være et sted, hvor man bliver fanget i sammenligning, konflikt, doomscrolling, misinformation eller indhold, der gør en mere urolig end godt. Derfor er et bedre feed ikke bare et spørgsmål om smag. Det handler også om trivsel, opmærksomhed og om, hvordan vi bliver påvirket af det, vi ser igen og igen.

Et feed er ikke neutralt. Det formes både af algoritmer og af vores egne valg. Det, vi ser længe på, reagerer på, deler og følger, er med til at bestemme, hvad der kommer mere af. Derfor er det vigtigt, at børn og unge får sprog for, at de faktisk kan påvirke deres digitale omgivelser. Ikke fuldstændigt, men i højere grad end mange tror.

>>

Digital dannelse

Et bedre feed giver mere plads til det, der udvider vores verden

En bedre verden i feedet er ikke nødvendigvis et perfekt eller kun positivt feed. Det er et feed med mere balance. Mere indhold, der gør os nysgerrige, klogere eller i bedre humør. Mere plads til interesser, fællesskaber, humor, kreativitet og viden. Og mindre af det, der bare fastholder os i uro, pres eller følelsen af FOMO eller ikke at være god nok.

Når børn og unge lærer at opdage mønstrene i deres feed, bliver de også bedre til at tage stilling til, hvad de vil have mere og mindre af. Det er en vigtig del af digital dannelse, at vi (hvis vi bruger sociale medier) bruger sociale medier mere bevidst og på en måde, der giver mening for os.

Små valg kan gøre en reel forskel

Et bedre feed kan begynde med små handlinger: at følge profiler, der giver energi frem for at dræne, at markere 'ikke interesseret' på indhold, man ikke ønsker mere af, at rydde op i, hvem man følger, eller at lægge mærke til, hvordan bestemte typer indhold påvirker ens humør.

Det handler ikke om at placere hele ansvaret hos den enkelte bruger. Platformene har også et ansvar. Men det er stadig vigtigt at vide, at man selv kan gøre noget. For jo mere bevidste børn og unge bliver om deres feed, desto bedre bliver de også til at passe på deres opmærksomhed, deres humør og deres digitale hverdag.

OM CENTER FOR DIGITAL DANNELSE

Center for Digital Dannelse blev stiftet i 2010 og er et uafhængigt videnshus, som følger aktivt med i forskning, trends og tendenser på det digitale område. Formålet er at hjælpe børn, unge og voksne med at navigere sikkert i deres digitale liv og få det allerbedste ud af digitale fællesskaber.

LILLE OPGAVE, ELEVERNE KAN PRØVE

Prøv at kigge på dit feed i 10 minutter.

Læg mærke til:

- Hvilket indhold får du mest af?
- Hvordan får det dig til at føle?
- Er der noget, du gerne vil have mindre af?
- Er der noget, du gerne vil have mere af?

Vælg derefter én ting, du vil ændre. Det kan være:

- at unfollowe en profil
- at følge en ny profil, der gør dig nysgerrig eller i godt humør
- at trykke 'ikke interesseret'
- at holde en pause fra en type indhold, du mærker påvirker dig negativt

Tal bagefter med andre om, hvad der skete. Blev dit feed anderledes? Og hvad siger det om, hvor meget man selv kan være med til at forme det? Er der nogle profiler, du kan anbefale til dem, der vil lære mere om et bestemt emne, få inspiration til noget hyggeligt, man kan lave alene eller med andre, eller profiler, der giver et godt grin?

*Vi gør opmærksom på, at aldersgrænsen på sociale medier er 13 år.

Det ville være en bedre verden hvis… Flere børn og børn og unge blev en del af fællesskabet

Alene i frikvarteret, ingen aftaler i weekenden. Kun telefonen som selskab derhjemme. Mange børn og unge oplever at føle sig ensomme.

En undersøgelse fra TrygFonden og Børns Vilkår i 2019 blandt 2.465 børn i 5. og 8. klasse viser, at hvert fjerde barn oplever en grad af ensomhed. 19 procent føler sig ensom en gang imellem, mens syv procent føler sig ensom tit eller meget tit.

En undersøgelse fra Mary Fonden i 2024 viser, at 12 procent af danskerne føler sig svært ensomme, mens lidt over halvdelen kender mindst én person, der føler sig ensom. Den viser også, at ensomhed oftere rammer de yngre generationer end de ældre.

Ensomhed fyldte alt i Simons liv

Simon kom på Julemærkehjemmet i Skælskør, da han var 13 år.

»Jeg trivedes ikke i skolen og havde ingen venner. Når jeg spurgte, om jeg måtte være med til det, de andre lavede, blev der sagt nej. Det gjorde mig ked af det. Det gav mig dårlige dage, og jeg havde svært ved at stå op og gå i skole. Jeg var bare glad for at komme hjem.«

»I 5. klasse havde jeg en ven, men han flyttede til Esbjerg. Det var hårdt at undvære ham, fordi han var min eneste ven. Dem i klassen kaldte mig ikke noget grimt, men der var bare ingen, der ville have med mig at gøre.«

»På Julemærkehjemmet havde de voksne tid til at tale, og de hjalp mig med at komme videre. De fik mig til at tro på, at jeg var god nok. Her var det også nemmere at få venskaber, fordi vi jo lavede alting sammen, hvor alle var med, og hvor vi hjalp hinanden,« fortæller Simon.

I dag er han tilbage i sin gamle klasse. Men det er en helt anden Simon, der går i skole nu.

Julemærkehjemmene

»Jeg kan godt mærke, at jeg har forandret mig. Jeg er blevet sjovere og mere glad, end jeg var før. Jeg er ikke længere bange for at sige noget dumt. Jeg siger bare det, jeg vil, og har allerede fået mange venner.«

Julemærkehjemmenes fællesskab
Julemærkehjemmene hjælper børn, der kæmper med mobning, ensomhed og mistrivsel. Mere end hvert fjerde barn, der kommer på ophold, føler sig ofte ensom.

Et ophold på Julemærkehjem varer 10 uger. Her bor, leger og lærer børnene sammen i hverdagene. I weekenderne er de hjemme.

På Julemærkehjemmene kan vi se, at børn, som er med i et fællesskab, har højere trivsel og lettere ved at lære nyt i skolen.

Vores fællesskab bygger på tillid, tryghed og plads til forskellighed. Vi hjælper børn til at se og mærke, at de alle har noget at bidrage med til fællesskabet. I de forskellige aktiviteter i løbet af dagen oplever de, at de kan hjælpe hinanden. Det er med til at ændre børnenes syn på deres eget værd.

SÅDAN GØR VI PÅ JULEMÆRKEHJEMMENE

- Alle måltider spises sammen.
- Lege og bevægelsesøvelser har fokus på deltagelse og samarbejde i stedet for at vinde.
- Aktiviteterne kan ikke løses alene, men i fællesskab.
- De voksne pædagoger er med i aktiviteterne.
- Børnene deler værelser med andre.
- Der er altid voksne og andre børn, man kan snakke med.
- Der er familiedage, hvor forældre kommer på besøg og prøver aktiviteter sammen med børnene.
- Børnene kan undervejs få besøg af deres klasse og vise dem Julemærkehjemmet.

Når børnene får venner og oplever, at deres mening også har værdi for de andre, genfinder de troen på, at de også har en plads i fællesskabet. Det giver dem styrken til at kunne være med i klassen, når de vender hjem fra opholdet.

To år efter opholdet er det kun 13 procent af børnene, som oplever at være ensomme. Mange børn fortæller, at venskaber er noget af det mest værdifulde, de får med hjem fra et ophold. Blandt andet Sofie på 11 år, der siger: »Jeg ønskede mig én ven – men jeg fik så mange«, og Oliver på 14 år: »Jeg har virkelig fået mange gode og ægte venner. Derhjemme går jeg ikke i skole – det gør jeg her uden problemer.«

På vej mod en bedre verden med fællesskab i hverdagen
En bedre verden begynder i de små fællesskaber, hvor ingen står alene. I skolen, til fritidsaktiviteter og derhjemme kan man skabe fællesskab ved at sørge for, at alle er med i aktiviteter og samtaler.

De voksne kan skabe opgaver og lege, som kræver samarbejde i stedet for konkurrence, så børn hjælper hinanden. De kan lave faste makkerordninger, som kan sikre, at ingen står alene i frikvarterer eller til aktiviteter. Voksne kan deltage aktivt, vise interesse og skabe trygge rammer, hvor alle bliver set og hørt. Små fællesskabsritualer, som at spise sammen eller starte dagen i en fælles samtale, kan også gøre en stor forskel.

Når børn oplever, at de hører til, og at de kan bidrage, styrker det både venskaber og trivsel.

JULEMÆRKE
HJEMMENE
REMA 1000

FAKTA OM JULEMÆRKEHJEMMENE

- På de fem Julemærkehjem kan børn i alderen 7-14 år komme på ophold.
- Et ophold varer 10 uger. Børnene bor på hjemmet i hverdagene og er hjemme i weekenden.
- Opholdet hjælper børn, som kæmper med mobning, ensomhed og mistrivsel.
- Børnene siger selv, at det bedste ved opholdet er, at de får nye venner.
- Opholdet er gratis for barnet og dets familie.
- Julemærkehjemmene har eksisteret i over 100 år. De har altid været et sted, hvor børn har kunnet få hjælp til at få det bedre.

JULEMÆRKE
HJEMMENE

DILEMMASPØRGSMÅL

Kender du et godt fællesskab, hvor det er rart at være? Det kan f.eks. være et håndboldhold, en spejderklub eller en rideklub. Hvad er det, som gør det godt?

Et godt fællesskab har plads til alle – også selv om man er forskellige. Lav en liste med regler og tips til, hvordan man kan have et fællesskab, hvor alle er med.

BFF – Best Friends Forever – Hvordan kan man blive ved med at være venner, selv om man bliver ældre og ændrer sig? Kender du nogen, som er gode venner, hvad gør de for at blive ved med at være venner?

Vi kan sende beskeder til hinanden døgnet rundt og følge dem, vi kender på forskellige apps. Alligevel er der mange børn, som er ensomme. Hvordan kan det være?

Hvad kan vi gøre for at opdage ensomhed hos børn som Simon og hjælpe dem, der har få eller ingen venner? Hvad kan man selv gøre for at få venner? Hvad kan man gøre for andre?

Undersøgelser viser, at man kan føle sig ensom, selv om man er omgivet af andre, f.eks. i en skoleklasse. Hvordan kan det være? Hvad kan voksne og børn gøre i skolen for at undgå, at nogen føler sig ensomme?

Læs mere om Julemærkehjemmene og få inspiration til jeres artikler på: julemaerket.dk/om-os/mediekonkurrence-2026

Det ville være en bedre verden hvis... Flere unge turde bruge deres stemme

Det ville være en bedre verden, hvis skolen var et sted, hvor alle unge turde sige deres mening og dele deres tanker, også når de ikke har det perfekte svar.

Fra personlig oplevelse til fælles forståelse

Asta er 14 år og går i 8. klasse. I klassen er Asta god til at observere, men hun markerer sjældent. Når undervisningen handler om demokrati, medier eller diskrimination, tænker hun meget, men siger lidt. Hun er bange for at formulere sig forkert og for at blive mødt med himmelvendte øjne eller hurtige kommentarer.

I et forløb med rap og skrivning får eleverne lov til at starte et andet sted end i det 'rigtige svar'. De begynder med rytme, stikord, gentagelser og egne erfaringer. Det skaber en åbning. Asta skriver om at føle sig sat i bås, om at passe ind og om det pres, der ligger i hele tiden at skulle forklare sig selv.

Da teksten senere fremføres i et trygt fællesskab, opdager hun, at hendes oplevelse ikke står alene. Andre elever nikker. Nogle griner genkendende, andre bygger videre. Det, der begyndte som en personlig tekst, bliver til en fælles samtale om respekt, identitet og retten til at blive hørt.

En bedre verden for Asta er ikke en perfekt verden uden konflikter. Det er en skole og et samfund, hvor unge oplever, at deres stemme har værdi, også når den er tøvende, uprøvet eller anderledes. Hvor uenighed kan håndteres, og hvor kreativitet kan være en vej ind i samtaler, som ellers er svære at tage.

Når kreative udtryk gør det lettere at sige noget svært

Mange unge har noget på hjerte, men ikke altid et rum, hvor de trygt kan formulere det. I skolen bliver deltagelse ofte målt på, hvem der siger mest og hurtigst. Men demokratisk deltagelse handler også om at kunne undersøge egne holdninger, lytte til andres erfaringer og finde et sprog for det, der ellers er svært at sige.

Her kan kunstneriske og kulturelle udtryk spille en rolle. Rap er et format, hvor rytme, sproglig leg, gentagelse, attitude og personlig erfaring mødes. Det kan gøre komplekse emner mere konkrete og give elever adgang til at

EMPOWERING AND INSPIRING YOUTH THROUGH RAP AND HIP HOP
RAPOLITICS
EST 2020
EMPOWERING AND INSPIRING YOUTH THROUGH RAP AND HIP HOP

formulere sig uden først at skulle mestre det klassiske, akademiske sprog til perfektion.

For nogle unge kan det være lettere at udtrykke sig gennem kreative former som rap, musik, spoken word eller skrivning end gennem almindelig klassedialog. Her kan rytme, rim og personlige fortællinger hjælpe med at sætte ord på tanker og følelser, som ellers kan være svære at forklare.

Når elever får lov til at arbejde kreativt med deres egne erfaringer, bliver store emner som identitet, fællesskab, rettigheder og diskrimination ofte lettere at forstå og tale om. Det kan give flere mod til at deltage og oplevelsen af, at også deres stemme betyder noget. Når skolen giver plads til flere måder at deltage på, kan flere elever føle sig hørt, set og inkluderet i fællesskabet. Det styrker både selvtillid, fællesskab og modet til at tage del i verden omkring sig.

I en bedre verden skaber man mere plads til forskellige stemmer ved at lade elever arbejde med musik, tekst, rytme og kreative øvelser i undervisningen. Ved at gøre fejl, improvisation og afprøvning til en naturlig del af læringen bliver det tryggere at sige noget højt. Når unge oplever, at deres tanker og erfaringer har værdi, uanset hvordan de udtrykkes, bliver det lettere at tro på, at deres stemme kan gøre en forskel.

RAPOLITICS

Rapolitics er en dansk nonprofitorganisation med base på Nørrebro i København. Organisationen arbejder med rap og andre urbane kunstformer som redskab til at styrke unges selvværd, holdningsdannelse og politiske mod.

Arbejdet foregår gennem workshops, projekter, performances og fællesskaber, hvor unge mødes i øjenhøjde og inviteres til at omsætte tanker, erfaringer og samfundsspørgsmål til sprog, rytme og handling.

Rapolitics har blandt andet udviklet workshopformater om kulturarv, fordomme og diskrimination, ytringsfrihed, retten til et hjem, menneskerettigheder og freestyle-rap. Organisationen beskriver også sig selv som et label og forlag med fokus på social forandring.

INSPIRATION TIL UNDERVISNINGEN

Samtalespørgsmål

- Hvornår føler man sig hørt – og hvornår føler man sig overhørt?
- Hvad kræver det af en klasse eller et samfund, hvis flere skal turde sige deres mening?
- Kan kunst og musik noget i samfundsdebatten, som almindelige debatindlæg ikke altid kan?
- Hvordan hænger identitet, kultur, sprog og tilhørsforhold sammen?

Journalistiske vinkler eleverne kan arbejde videre med

- Interview en elev eller en lærer om, hvad der skal til for at skabe et trygt ytringsrum i skolen.
- Undersøg, hvordan musik, sociale medier og rap påvirker unges politiske og sociale bevidsthed.
- Lav en reportage fra et kreativt forløb og beskriv, hvad der sker med deltagelsen, når formen ændres.
- Sammenlign forskellige måder at tale om rettigheder, diskrimination eller identitet på i medier, musik og undervisning.

EMPOWERING AND INSPIRING YOUTH THROUGH RAP AND HIP HOP
RAPOLITICS
EST 2020
EMPOWERING AND INSPIRING YOUTH THROUGH RAP AND HIP HOP
TOMMY
HILFIGER

Det ville være en bedre verden hvis... Alle børn fik de samme muligheder for at lære

Forestil dig en verden, hvor alle børn oplever, at skolen er et sted, hvor de kan trives, få støtte og lykkes både fagligt og socialt. Hvordan får vi det?

Alle børn har nemlig ret til uddannelse. Det står i FN's Børnekonvention, som næsten alle lande i verden har sagt ja til. I artikel 28 står der, at alle børn har ret til at gå i skole og lære, uanset hvem de er, og hvor de kommer fra.

I Danmark går langt de fleste børn i skole. Det giver et stærkt udgangspunkt, men vi er ikke i mål endnu.

- Over 50.000 børn i Danmark vokser op i fattigdom og har ikke altid råd til fritidsaktiviteter, som ellers styrker trivsel og fællesskab.
- Nogle børn har svært ved skolen og mangler hjælp derhjemme.
- Nogle børn lever i en særlig sårbar situation og bor fx på asylcenter eller krisecenter.
- 45.000 unge mellem 15-24 år står uden job og uddannelse.
- 60 procent af dem er stadig uden job og uddannelse efter ét år.

I en bedre verden kommer støtte tidligere, og ingen bliver ladt alene med deres udfordringer.

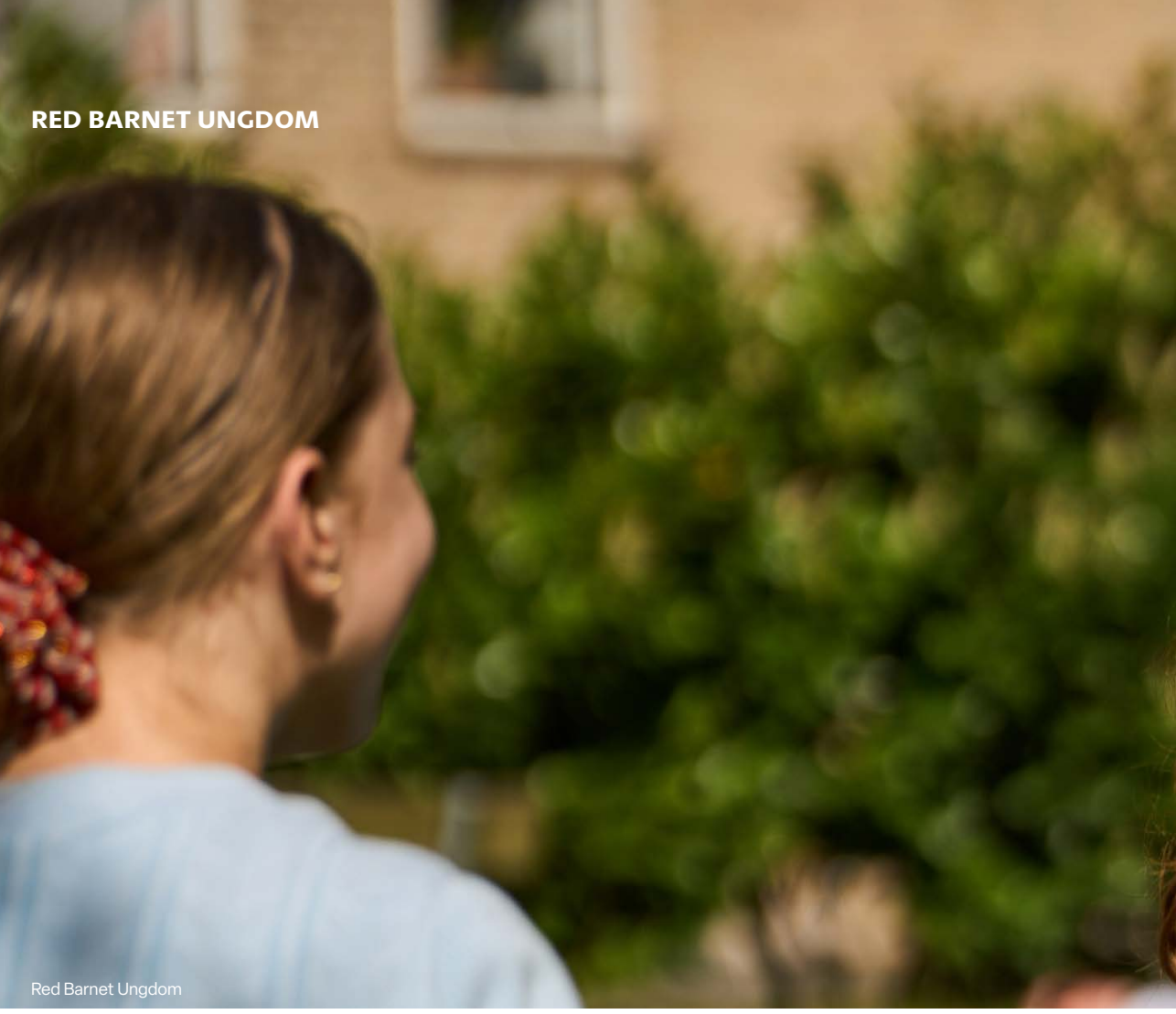
Så hvad kan vi gøre ved det?
Når børn bliver taget alvorligt og oplever, at nogen tror på dem, vokser deres selvtillid og lyst til at lære. En bedre verden starter derfor med, at vi lytter mere til børn og unge og giver dem støtte – både fagligt og socialt.

Men hvordan gør man det i praksis? I Danmark findes der allerede indsatser, der bidrager til en bedre verden. Her støtter unge frivillige børn og unge, der har det svært i skolen. Det kan være gennem lektiehjælp, læringsfællesskaber eller én-til-én-støtte.

VÆRD AT TÆNKE OVER

Har alle børn i Danmark de samme muligheder i skolen?
Hvad kan gøre det svært at lære – selv i et rigt land?
Hvem har ansvaret for, at børns rettigheder bliver overholdt?
Hvordan kan vi sikre, at alle børn i Danmark får den uddannelse, de har ret til?

Red Barnet Ungdom

HVEM ER RED BARNET UNGDOM?

Red Barnet Ungdom er en børnerettighedsorganisation for unge under 30 år. Organisationen arbejder for et mere børnevenligt Danmark og støtter børn og unge, der står i svære livssituationer. Det sker gennem frivillige aktiviteter som lektiehjælp, rollemodeller og fællesskaber – i skolen og i hjemmet, på krisecentre og asylcentre, i byer og på landet.

Arbejdet tager udgangspunkt i FN's Børnekonvention og børns rettigheder.

Red Barnet Ungdom har 4.500 medlemmer og 1.350 frivillige, som hvert år støtter over 6.000 børn.

Her mødes børnene af unge frivillige, som selv har været børn for ikke så lang tid siden. Det skaber trygge fællesskaber, hvor børn bliver mødt i øjenhøjde. Det ville være en bedre verden, fordi det virker.

Børn, unge og frivillige, der har været en del af disse fællesskaber, fortæller:

»Jeg havde svært ved at tale med andre før. Jeg er stadig nervøs nogle gange – men det er blevet meget bedre.«

– 10-årig dreng, der har en Lektieven hos Red Barnet Ungdom

»Jeg kan mærke, at jeg gør en forskel for børnene. Og når jeg sidder og laver lektier med dem, forstår jeg præcis, hvad de går igennem. Jeg genlever alle de følelser, jeg havde som lille.«

– Frivillig i en af Red Barnet Ungdoms Læringscaféer

»Jeg er bare virkelig glad for min Lektieven, særligt at snakke om gym, da jeg har haft meget usikkerhed omkring videre uddannelse – men min Lektieven har delt en masse ud af sig selv og givet mig mere klarhed omkring, hvad gymnasiet indebærer. Og nu har jeg fundet ud af, at jeg gerne vil på gymnasiet.«

– 15-årig pige i Red Barnet Ungdomsprojekt Lektievenner

Det ville være en bedre verden hvis... Unge med flugterfaringer blev set som en del af fællesskabet

I 2024 udgjorde unge mellem 15 og 29 år omkring 29 procent af den samlede gruppe, som fik asyl i Danmark. Unge med flugterfaringer er ikke én ensartet gruppe, men kommer fra forskellige lande og har hver deres historie og årsag til at måtte flygte. Som de fleste mennesker ønsker disse unge også at høre til i fællesskaber, men barrierer som sprog, netværk og diskrimination kan gøre det svært at være med.

En bedre verden er en verden, hvor unge med flugterfaringer bliver mødt som ligeværdige borgere med ressourcer, drømme, ambitioner, bekymringer, følelser og muligheder. Som studerende, kolleger, venner og naboer. En sådan verden er ikke kun bedre for de unge selv, men for hele samfundet, fordi fællesskaber bliver stærkere, når flere kan være med.

Stabile rammer

Mange unge med flugterfaringer ønsker det samme som andre unge: at trives, få venner, tage en uddannelse, føle sig fri og skabe et trygt liv.

For mange unge er hverdagen præget af usikkerhed om fremtiden. Det kan skabe nervøsitet, frustrationer og sorg. Lovgivningen i Danmark betyder for eksempel, at unge med midlertidigt ophold skal søge om forlængelse af deres opholdstilladelse hvert andet år. Samtidig kan vejen til permanent ophold kræve, at man har haft arbejde i mindst fire år i træk, og mange føler sig derfor nødtaget til at arbejde frem for at tage en uddannelse.

Det kan føles stressende, frustrerende og usikkert at skulle lære et nyt sprog, en ny kultur og en masse regler og systemer at kende,

Frivillige, DFUNK

samtidig med at man er revet væk fra sine vante rammer, sit sprog, sin familie og sin barndomsgade. Det kan være overvældende og kræver både tid og ressourcer.

En bedre verden ville være et sted, hvor mulighederne for et sikkert ungdomsliv er reelle og tilgængelige, og hvor unge kan planlægge deres fremtid, tage en uddannelse og skabe et liv uden konstant usikkerhed.

Alle stemmer skal have værdi

Forskellighed burde ikke være noget, der skal forklares eller forsvares, men noget, der får lov at fylde. Unge med flugterfaringer er også aktive medskabere – i uddannelser, på arbejdspladser, i kulturlivet og i demokratiet – med ret til at tage plads, sætte ord på deres virkelighed og påvirke beslutninger, der vedrører deres liv.

En bedre verden er en verden, hvor alle unge med flugterfaringer får mulighed for at blive en aktiv del af samfundet, få deres stemmer hørt og få medbestemmelse på lige fod med andre. Hvor de ikke kun inviteres ind i fællesskaber, men også får reel indflydelse. Hvor alles perspektiver ses som viden, der har værdi for hele samfundet.

DFUNK– Dansk Flygtningehjælp Ungdom

EYMAN OG AHMAD: OM STATSBORGERSKAB, DRØMME OG FREMTIDEN

Ahmad og hans familie er på flugt. Først fra Syrien. Senere fra Egypten. Hans far meldes savnet, frygtes død, og Ahmad mister kontakten til ham. I Danmark drømmer Ahmad om at blive politibetjent. Det eneste, han mangler for at opnå det, er at få et dansk statsborgerskab. Han ønsker at blive anerkendt som dansker og »kæmper for chancen til at kalde Danmark mit hjem«.

Eyman giver et indblik i, hvordan kravene til at opnå permanent opholdstilladelse kan være en hæmsko for at følge sine drømme. Det at tage en uddannelse tæller nemlig ikke med i forhold til at opnå permanent opholdstilladelse, hvilket fuldtidsarbejde til gengæld gør. Mange unge med flugterfaringer står derfor over for at skulle vælge mellem uddannelse eller arbejde.

På hjemmesiden www.stemmerudafboksen.dk kan du finde Ahmads og Eymans kortfilm på 1-2 minutter. Sammen med din klasse kan du se filmene og svare på disse refleksionsspørgsmål:

- Statsborgerskabet repræsenterer for Eyman og Ahmad stabilitet og sikkerhed. Det er en ende på den midlertidighed, de oplever. Hvorfor tror du, det kan være svært at drømme om og lægge planer for sin fremtid, så længe man ikke er sikker på at kunne blive i Danmark?
- Hvis du stod i samme dilemma som Eyman og skulle vælge mellem fuldtidsarbejde for at forsøge at få permanent opholdstilladelse eller at følge din drøm om uddannelse, men derved risikere ikke at få opholdstilladelse – hvad ville du vælge, og hvorfor?
- Har du oplevet at have andre omstændigheder end dine venner, som påvirkede, hvilke slags valg du kan tage?
- Hvad drømmer du om for din fremtid?

Aya, DFUNK

BOOK EN FORTÆLLER FRA DFUNK'S FORTÆLLERNETVÆRK

Er du interesseret i at få besøg af en fortæller fra DFUNK's Fortællernetværk ud i din klasse og fortælle om livet på flugt, midlertidighed, rettigheder, aktivisme, savn, relationer, identitet, møder med det danske samfund og om håb og drømme for fremtiden i øjenhøjde? Fælles for alle historierne er, at de giver et indblik i aspekter af livet som ung med flugterfaringer, som ofte under- og misrepræsenteres i de danske medier. Fortællernetværket er landsdækkende, og formatet består af et besøg i skolen på 1 time.

Find mere information og book på
https://www.stemmerudafboksen.dk/fortaellernetvaerket/

Ayman, DFUNK

MURAD OG AYMAN VIL HELST BARE SES SOM BORGERE

Murad studerer på universitetet og lever et helt almindeligt hverdagsliv. En bedre verden for ham ville være et sted, hvor han bliver set som den, han er, og ikke som en byrde. Han ønsker, at mennesker bliver mødt ud fra det, de selv vil være.

Ayman peger på, at mennesker med udenlandsk baggrund er en stor del af det danske samfund. En bedre verden ville være et samfund, hvor alle bliver værdsat for det, de bidrager med. Ifølge Ayman ville samfundet være mindre forbundet og mere isoleret uden dem.

På hjemmesiden www.stemmerudafboksen.dk kan du finde Murads og Aymans kortfilm på 1-2 minutter. Sammen med din klasse kan du se filmene og svare på disse reflektionsspørgsmål:

- Oplever du nogensinde, at folk opfatter dig på en anden måde, end du selv gør?
- Kommer du nogensinde selv til at putte folk i kasser, inden du har lært dem at kende?
- Hvordan tror du, det føles at blive beskrevet som en byrde i stedet for som en borger på lige fod med alle andre?
- Har du lagt mærke til, hvordan retorikken om udlændinge eller personer med en anden baggrund end dansk er i Danmark? Hvad lægger du særligt mærke til, og kunne du tænke dig, at noget var anderledes?

Ahmed, DFUNK

DISKRIMINATION

- 84 procent af minoritetsetniske personer, der er født i Danmark eller kom til Danmark, før de fyldte 13 år, har oplevet diskrimination eller fordomme på grund af deres etniske baggrund.
- Ansøgere med mellemøstligt klingende navne skal sende 52 procent flere ansøgninger for at blive indkaldt til det samme antal samtaler som ansøgere med dansk klingende navne.
- Mænd med mellemøstligt klingende navne skal søge 88 procent flere stillinger for at blive indkaldt til samme antal samtaler som mænd med dansk klingende navne.
- Minoritetsetniske kvinder med tørklæde skal sende ca. 60 procent flere ansøgninger for at få samme antal samtaler.
- I en undersøgelse tror de adspurgte etnisk danske, at beskæftigelsesniveauet for unge minoritetsetniske mænd ligger på 48 procent, mens det reelle tal er 56 procent.
- Kriminaliteten overvurderes markant: etniske danskere tror, at 17 procent af unge mænd med »ikke-vestlig« baggrund dømmes for kriminalitet, mens det faktiske tal i 2019 var 3,5 procent.

ASYL

- **Asyl:** Retten til at opholde sig i et land som flygtning. Man søger om asyl, fordi man er i personlig risiko for forfølgelse, tortur eller død i sit hjemland, og man har brug for beskyttelse
- **Opholdstilladelse:** En officiel tilladelse til at opholde sig og evt. arbejde i et land i en given periode. Den kan være tidsbegrænset eller permanent
- **Ukrainske særlov:** En midlertidig særlov vedtaget i marts 2022, som gør det markant hurtigere og lettere for ukrainske flygtninge at få opholdstilladelse og adgang til arbejdsmarked, skole og sundhedsvæsen i Danmark

- I 2025 fik 875 personer asyl i Danmark.
- I 2025 var der 1.959 asylansøgninger i Danmark.
- I 2025 har 13.703 fordrevne ukrainere fået ophold efter den ukrainske særlov.
- I perioden 2014-2024 er der 15.255 personer mellem 15 og 29 år, som har fået opholdstilladelse af gruppen »asyl-flygtningestatus« og »asyl - andet grundlag«.
- I perioden 2022-2024 er der 11.547 personer i alderen 15-29 år, der har fået ophold efter særloven for ukrainere.
- I perioden 2014-2024 var der 26.802 personer, som fik opholdstilladelse i aldersgruppen 15-29 år.

HVEM ER DFUNK?

DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom er den eneste landsdækkende organisation, som primært arbejder for og med unge, der er flygtet til Danmark. Gennem sociale fællesskaber mødes unge om alt lige fra sportsaktiviteter, madlavning, dans og andre sociale aktiviteter. Derudover arbejder organisationen med job og uddannelse, videns- og skoletjeneste, som man altid kan ringe til og stille spørgsmål til, og uddannelsesforløb med fokus på kreative og kunstneriske udtryksformer.

DFUNK har siden 2009 sat rettigheder for unge, der er flygtet til Danmark, på dagsordenen og blander sig aktivt i den offentlige samtale om de unges rettigheder, mistrivsel og adgangen til at blive hørt.

Kontakt

Mediekonkurrencen

skole@jppol.dk

3347 2147

Mediekonkurrencen.dk

Lærermaterialet er udviklet af Glad Fonden, Julemærkehjemmene, Rapolitics, Red Barnet, DFunk og Mediekonkurrencen i JP/Politikens Hus, med støtte fra Ole Kirk's Fond.

Kopiering til undervisningsbrug er lovligt ved korrekt kildeangivelse.
Alle rettigheder er forbeholdt Glad Fonden, Julemærkehjemmene, Rapolitics, Red Barnet, DFunk og Mediekonkurrencen.
Kopiering i forbindelse med Mediekonkurrencen er tilladt.

Forfattere
Glad Fonden
Julemærkehjemmene
Rapolitics
Red Barnet Ungdom
DFUNK- Dansk Flygtningehjælp Ungdom
Jakob Kim Rasmussen (Mediekonkurrencen)
Marie Frost Andersen (Mediekonkurrencen)

Ansvarshavende redaktør
Marie Frost Andersen (Mediekonkurrencen)

Illustrationer
Maria Tran (mariatran.dk)

Layout
Mette Lind (modKANT)

Medie-
konkurrencen
Ekstra Bladet
FOLKETIDENDE
FrederiksborgAmtsAvis
FyensStiftstidende
HerlevBladet
Information
JydskeVestkysten
Jyllands-Posten
Kristeligt Dagblad
MIDTJYLLANDSAVIS
POLITIKEN
Ole Kirk's Fond
Danske Medier